

Vlada Crne Gore
Ministarstvo evropskih poslova

SEDMI POLUGODIŠNJI IZVJEŠTAJ O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA U OKVIRU
PROCESA INTEGRACIJE CRNE GORE U EVROPSKU UNIJU,
za period januar - jun 2017.

Podgorica, septembar 2017.

Sadržaj

U V O D	3
1. Informacija o obavezama izvršenim u kontekstu sprovođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i napretku ostvarenom u pregovorima.....	3
1.1. Napredak Crne Gore u pregovaračkom procesu	6
1.2. Pregovori u poglavljima 23. i 24.	6
2. Strategijski dokumenti i izvještaji	7
3. Politički dijalog s Evropskom unijom.....	8
4. Osvrt na preporuke Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje	11
ZAKLJUČAK	14

U V O D

Na osnovu Rezolucije o načinu, kvalitetu i dinamici procesa integracija Crne Gore u Evropsku uniju, koja je usvojena 27. XII 2013, izrađen je Sedmi polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju, kojim Vlada Crne Gore informiše Skupštinu o toku evropskih integracija. U tački 12, podtačka 8 Rezolucije, definisano je da „*Skupština Crne Gore tokom redovnih zasijedanja, na sjednicama kojima prisustvuje ministar vanjskih poslova i evropskih integracija, razmatra polugodišnje izvještaje o toku evropskih integracija*“.

Sedmi polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju odnosi se na period od 1. I 2017. do 30. VI 2017. U njemu je konstatovano da je Crna Gora u navedenom periodu nastavila da bilježi zapažene rezultate otvaranjem nova dva pregovaračka poglavlja 1 – Sloboda kretanja robe i 22 – Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata, te privremenim zatvaranjem pregovora u poglavlju 30 – Vanjski odnosi. Crna Gora je tako, u dosadašnjem toku pregovaračkog procesa, otvorila 28 pregovaračkih poglavlja od kojih su tri privremeno zatvorena.

Nastavljen je dijalog s zvaničnicima Evropske unije, državama članicama i drugim evropskim partnerima, kroz redovne institucionalne kanale komunikacije, multilateralne skupove i bilateralne susrete, tokom kojih je ostvareno neophodno informisanje o dosadašnjim rezultatima i konsultacije o daljem toku procesa evropskih integracija Crne Gore.

Informisanje javnosti i transparentnost procesa pristupanja, kao važne komponente pregovaranja su bile u fokusu i u ovom izvještajnom periodu kroz organizaciju javnih tribina i debata, posredstvom sadržaja plasiranih na sajtu Ministarstva evropskih poslova i raspoloživih društvenih mreža.

1. Informacija o obavezama izvršenim u kontekstu sprovođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i napretku ostvarenom u pregovorima

Savjet za stabilizaciju i pridruživanje

VIII sastanak Savjeta za stabilizaciju i pridruživanje, kojim je predsjedavao ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović**, održan je 20. VI 2017. u Luksemburgu. Delegaciju EU je, u ime visoke predstavnice EU **Federike Mogerini** (*Federica Mogherini*), predvodila ministrica za evropska pitanja Malte **Helena Dali** (*Helena Dalli*) dok je u ime Evropske komisije sastanak vodio generalni direktor za susjedstvo i politiku proširenja u EK **Kristijan Danijelson** (*Christian Danielsson*). Sastanak Savjeta je bio prilika za pregled

napretka Crne Gore u njenim pripremama za pristupanje i za razmatranje prioriteta za dalji rad u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Savjet je pozdravio kontinuirano sprovođenje akcionih planova za poglavlja 23 i 24, kao i otvaranje nekoliko pregovaračkih poglavlja od njegovog posljednjeg sastanka.

Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje

Na **XIII sastanku Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje Evropske unije i Crne Gore** koji je 14. VI 2017. održan u Strazburu, poslanici Evropskog parlamenta i Skupštine Crne Gore razmatrali su pitanja napretka Crne Gore u oblasti osnovnih prava, socijalne politike i zapošljavanja, pravde, slobode i bezbjednosti. Značajna tema bila je i stanje pristupnih pregovora i odnosa Evropske unije i Crne Gore, a razgovarano je i o sprovođenju posljednjih parlamentarnih izbora i funkcionisanju Skupštine. Na sastanku je usvojena Zajednička izjava.

Sektorski pododbori

U kontekstu sprovođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju u Podgorici je 14-15. III 2017. održan **VII sastanak Pododbora za pravdu, slobodu i bezbjednost** između Crne Gore i Evropske komisije. Sastanak su otvorili ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović** i vršilac dužnosti šefa Odjeljenja za Crnu Goru u Generalnom direktoratu Evropske komisije za proširenje **Tomas Haglajtner** (*Thomas Hagleitner*). Predstavnici crnogorskih institucija predstavili su napredak ostvaren u ovoj oblasti od prethodnog sastanka koji je održan u martu 2016. Ključne teme sastanka bile su se reformi koje je Crna Gora sprovela u oblastima pravosuđa, borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije, temeljnih prava, azila, migracija, upravljanja granicama i vizne politike. U svim oblastima razmotreno je usklađivanje nacionalnog zakonodavstva i institucionalnog okvira sa standardima EU, kao i dosadašnji ostvareni bilans rezultata.

Tokom izvještajnog perioda u Briselu je 24-25. IV 2017. održan **VII sastanak Pododbora za inovacije, ljudske resurse, informatičko društvo i socijalnu politiku** između Crne Gore i Evropske komisije. Sastanak su otvorili vršilac dužnosti šefa Jedinice za Crnu Goru u Generalnoj direkciji za proširenje **Tomas Haglajtner** i direktor Direktorata za penzijsko i invalidsko osiguranje i boračku i invalidsku zaštitu u Ministarstvu rada i socijalnog staranja **Jovo Pajović**. Učesnici sastanka su razmatrali napredak koji je ostvaren u oblastima obrazovanja, kulture, nauke i istraživanja, informatičkog društva i medija, kretanja radnika i socijalne politike i zapošljavanja.

U Podgorici je 7. VI 2017. održan **X sastanak Pododbora za saobraćaj, energetiku, životnu sredinu i regionalnu politiku** između Crne Gore i Evropske komisije. Predstavnici crnogorskih institucija predstavili su ostvareni

napredak u oblastima klimatskih promjena, životne sredine, energetike, regionalne politike i saobraćaja od prethodnog sastanka, koji je održan u junu 2016. Razgovarano je i o tekućim aktivnostima i planiranim mjerama u pogledu sprovođenja pravne tekovine i jačanja administrativnih kapaciteta u ovim oblastima. Na sastanku, predstavnici EK su pohvalili napredak koji je Crna Gora ostvarila u pregovačakom procesu i ukazali na značaj agende povezivanja, te podršku koju EU, kroz Berlinski proces pruža državama Zapadnog Balkana u dijelu saobraćajnog i energetskog povezivanja.

U Podgorici je 8. VI 2017. održan **VIII sastanak Pododbora za unutrašnje tržište i konkurenciju**, koji su otvorili ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović** i predstavnica Jedinice za Crnu Goru u Generalnoj direkciji za susjedsku politiku i pregovore o proširenju Evropske komisije **Marija Fernandes**. Na sastanku je razmatran ostvareni napredak u oblasti konkurencije, državne pomoći, kretanja kapitala i platnog sistema, zaštite potrošača i zdravlja, privrednog prava, prava osnivanja i slobode pružanja usluga, prava intelektualne, industrijske i komercijalne svojine, javnih nabavki, kao i reforme u sektoru bankarstva, osiguranja i drugih finansijskih usluga.

Zajednički konsultativni odbor civilnog društva

U Budvi je 8. i 9. VI 2017. održan **IX sastanak Zajedničkog konsultativnog odbora civilnog društva između Evropske unije i Crne Gore**. S crnogorske strane sastanak je otvorio ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović**, a s evropske vršilac dužnosti šefa Jedinice za Crnu Goru u Generalnoj direkciji EK za susjedsku politiku i pregovore o proširenju **Tomas Haglajtner**. Usvojena je Zajednička deklaracija sa konkretnim sugestijama i preporukama Vladi u cilju ispunjenja završnih mjerila u poglavljima koja obuhvataju oblast zdravstvene zaštite i slobode kretanja robe, koji su od posebnog značaja za kvalitet života svih crnogorskih građana. Pripremljene su i preporuke za Vladu Crne Gore, koje se tiču podrške civilnom sektoru.

Zajednički odbori sa zemljama regiona po čl. 15 SSP-a

U Tirani je 7. IV 2017. održan **II sastanak Zajedničkog odbora za sprovođenje Sporazuma o saradnji između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Albanije u kontekstu pristupanja Evropskoj uniji**. Crnogorsku delegaciju na sastanku je predvodila generalna direktorka za pristupanje EU u Ministarstvu evropskih poslova **Jelena Burzan**. U ime Vlade Albanije, sastanak je otvorila ministarka za evropsku integraciju **Kljajda Đoša (Klajda Gjosh)**. Tokom sastanka su razmijenjena iskustva dvije države u usklađivanju nacionalnog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU, sprovođenju Instrumenta za pretpristupnu pomoć EU na nacionalnom i prekograničnom nivou, korišćenju direktne budžetske podrške u sektoru reforme javne uprave, kao i za prenos

crnogorskog znanja i iskustva u pripremi za pregovore i stvaranju pregovaračke strukture.

1.1. Napredak Crne Gore u pregovaračkom procesu

Na IX Međuvladinoj konferenciji o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji na ministarskom nivou, održanoj 20. VI 2017, **otvoreni su pregovori u dva pregovaračka poglavlja: 1 - Sloboda kretanja robe i 22 - Regionalna politika i koordinacija strukturnih fondova i privremeno zatvoreni pregovori u poglavlju 30 - Vanjski odnosi.** Ukupan bilans rezultata Crne Gore u dosadašnjem toku pregovaračkog procesa je tako 28 otvorenih poglavlja od kojih su tri privremeno zatvorena.

Vlada Crne Gore usvojila je 30. III 2017. **Akcionni plan za usklađivanje s pravnom tekovinom EU u oblasti monetarne i ekonomske politike,** čime je ispunjeno posljednje početno mjerilo u pregovaračkom poglavlju 17 - Ekonomska i monetarna unija i definisani koraci koje je neophodno preduzeti u cilju usklađivanja crnogorskog zakonodavstva s evropskim propisima u ovoj oblasti.

Kako je usvajanjem Akcionog plana za usklađivanje s pravnom tekovinom EU u oblasti monetarne i ekonomske politike ispunjeno posljednje početno mjerilo, **Pregovaračka pozicija za poglavlje 17 - Ekonomska i monetarna unija, usvojena je na sjednici Vladi 30. VI 2017.**

Održan je i sastanak o početnim mjerilima u pregovaračkom poglavlju 8 - Konkurencija i sastanak o završnim mjerilima u pregovaračkom poglavlju 11 - Poljoprivreda i ruralni razvoj.

Kolegijum za pregovore održao je XVI sjednicu 7. IV 2017. Na sjednici su razmotrene pregovaračke pozicije za poglavlja 17. Ekonomska i monetarna unija i 27. Životna sredina i klimatske promjene. Kolegijum je razmotrio i napredak postignut u ispunjenju početnih i završnih mjerila. Naredna, XVII sjednica Kolegijuma za pregovore održana je 26. VI 2017. i na sjednici je nastavljeno praćenje stepena ostvarenosti standarda za otvaranje i zatvaranje pregovora u više oblasti pravne tekovine EU.

1.2. Pregovori u poglavljima 23. i 24.

Vlada je 19. I 2017. usvojila **Četvrti polugodišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana za 23. pregovaračko poglavlje - Pravosuđe i temeljna prava za period jul - decembar 2016.** s Prvim polugodišnjim izvještajem o realizaciji Operativnog dokumenta za sprječavanje korupcije u oblastima od posebnog rizika i **Četvrti polugodišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana za 24. pregovaračko poglavlje - Pravda, sloboda i bezbjednost za period jul -**

decembar 2016. Od dospjelih mjera, realizovano je ili se kontinuirano realizuje 81% iz Akcionog plana za 23. poglavlje, 75% iz Akcionog plana za 24. poglavlje i 73% iz Operativnog dokumenta.

Evropska komisija nastavila je s praćenjem napretka postignutog u domenu vladavine prava podsredstvom relevantnih ekspertske misije. U izvještajnom periodu realizovane su **četiri ekspertske misije** u sljedećim oblastima: borba protiv korupcije i organizovanog kriminala (30. I - 3. II), zaštita ljudskih i manjinskih prava (3-7. IV), prevencija korupcije (5-9. VI) i vanjske granice (26-29. VI).

U izvještajnom periodu, 30. VI 2017. održana je i **VI sjednica Savjeta za vladavinu prava** na kojoj je diskutovano o stepenu implementacije akcionih planova za pregovaračka poglavlja 23 i 24, posebno apostrofirajući važnost blagovremene i kvalitetne realizacije svake pojedinačne mjere iz navedenih dokumenata. Posebna pažnja u diskusiji bila je posvećena aktivnostima čijom realizacijom će se doprinijeti ispunjavanju 83 prelazna mjerila, s ciljem skorijeg dobijanja mjerila za zatvaranje pregovora u poglavljima 23 i 24.

2. Strategijski dokumenti i izvještaji

Vlada Crne Gore je 27. I 2017. usvojila **Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2017-2018** kojim se definišu dalje obaveze Crne Gore u pristupnom procesu u dijelu strategijskog i zakonodavnog okvira i neophodnih administrativnih kapaciteta. Za period 2017-2018 planirano je ukupno **819** obaveza, od čega **82** u strategijskom i **737** u zakonodavnom dijelu. U dvogodišnjem periodu planirano je da se donese ukupno **737** zakona i podzakonskih akata, od čega **127** zakona i **610** podzakonskih akata. Za 2017, planirane su **432** obaveze, od čega **57** strategijskih dokumenata i **375** zakonodavnih akata. Od ukupno **375** obaveza u zakonodavnom dijelu u 2017. planirano je **80** zakona i **295** podzakonskih akata.

Na istoj sjednici Vlade, 27. I 2017, usvojen je **IV kvartalni izvještaj o realizaciji obaveza iz PPCG 2016-2018**. U 2016, od **344** planirane obaveze, ispunjeno je **247** (72%). Od **268** planiranih zakona i podzakonskih akata, realizovano je **186** (69%). Od tog broja, planirano je **59** zakona, a realizovano **22** (37%), dok je od **209** planiranih podzakonskih akata realizovano **164** (78%). Od **76** planiranih strategijskih dokumenata u 2016. realizovano je **61** (80%).

I kvartalni izvještaj o realizaciji obaveza iz PPCG 2017-2018 usvojen je na sjednici Vlade 13. IV 2017. Od **76** planiranih obaveza u I kvartalu, ispunjeno je **62** (82%). Od **59** planiranih zakona i podzakonskih akata, realizovano je **48** (81%). Od tog broja, planirano je **12** zakona, a realizovano **9** (75%), dok je od **47**

planiranih podzakonskih akata realizovano **39** (83%). Od **17** planiranih stratejskih dokumenata, realizovano je **14** (82%).

Vlada je 27. I 2017. usvojila **Program ekonomskih reformi za Crnu Goru za period 2017-2019.** koji je najvažniji ekonomski dokument u zemlji i predstavlja ekonomsku politiku u srednjem roku i osnovu za ekonomski dijalog s Briselom, a strukturiran je prema zahtjevima i metodologiji Evropske komisije. Sljedeći prioriteti ekonomske politike Crne Gore su utvrđeni Programom: jačanje fiskalne stabilnosti i održivosti ekonomije, očuvanje predvidivog i konkurentnog poreskog sistema, jačanje fizičke infrastrukture, sistemsko smanjenje neformalne ekonomije, jačanje podrške malim i srednjim preduzećima uz diverzifikaciju proizvodne i izvozne baze, razvoj ljudskih resursa i povećanje fleksibilnosti tržišta rada, jačanje socijalne inkluzije i dalje jačanje vladavine prava. Ovi prioriteti su, u skladu s preporukama Evropske unije za Crnu Goru, odgovor na prepreke ekonomskom rastu.

3. Politički dijalog s Evropskom unijom

Nastavljen je dijalog s zvaničnicima Evropske unije, državama članica i drugim evropskim partnerima:

- Predsjednik Crne Gore **Filip Vujanović** je primio 1. III 2017. u Podgorici visoku predstavnicu Evropske unije za vanjsku politiku i bezbjednost i potpredsjednicu Evropske komisije **Federiku Mogerini**. Uoči njenog zvaničnog izlaganja pred poslanicima u Skupštini Crne Gore, potpredsjednicu je primio predsjednik Skupštine Crne Gore **Ivan Brajović**, a sastanak je upriličen i s predsjednikom Vlade Crne Gore **Duškom Markovićem**.
- Predsjednik Crne Gore **Filip Vujanović** je primio 30. III 2017. ministra vanjskih i evropskih poslova Velikog Vojvodstva Luksemburga **Žana Aselborna** (*Jean Aselborn*) koji je boravio u zvaničnoj posjeti Podgorici.
- Predsjednik Crne Gore **Filip Vujanović** je primio 11. V 2017. u Podgorici ministarku odbrane Republike Slovenije **Andreju Katič**.
- Predsjednik Crne Gore **Filip Vujanović** je učestvovao 3. VI 2017. na Samitu predsjednika država procesa Brdo-Brioni, koji se održao na Brdu kod Kranja.
- Predsjednik Crne Gore **Filip Vujanović** je primio 5. VI 2017. u Podgorici ministra odbrane Slovačke **Petera Gajdoša**, a u odvojenom susretu je upriličen razgovor i s predsjednikom Skupštine Crne Gore **Ivanom Brajovićem**.
- Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ivan Brajović** s parlamentarnom delegacijom je učestvovao 23. i 24. IV 2017. u Bratislavi na Konferenciji predsjednika parlamenata zemalja Evropske unije. Tom prilikom su održani

bilateralni sastanci s predsjednikom Evropskog parlamenta **Antoniom Tajanijem**, predsjednicom Senata Kraljevine Holandije **Enki Brokers-Knol** (*Ankie Broekers-Knol*), predsjednikom Parlamenta Estonije **Eikijem Nestorom** i ministrom vanjskih poslova Slovačke **Miroslavom Lajčakom** (*Miroslav Lajčák*).

- Tokom učešća na Samitu predsjednika parlamenata Centralne i Istočne Evrope 18. V 2017. predsjednik Skupštine Crne Gore **Ivan Brajović** imao je bilateralne susrete s predsjednikom Sejma Republike Poljske **Marekom Kuhčinskim** (*Marek Kuchciński*), predsjednikom Senata Republike Poljske **Stanislavom Karčevskim** (*Stanisław Karczewski*), predsjednikom Parlamenta Mađarske **Laslom Koverom** (*László Kövér*), predsjednikom Senata Rumunije **Kalinom Popesku Taričanuom** (*Călin Popescu-Tăriceanu*) i potpredsjednikom Parlamenta Bugarske **Cvetom Karajančevom** (*Tsveta Karayancheva*).
- Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ivan Brajović** je primio 9. VI 2017. u Podgorici evropskog komesara za politiku susjedstva i pregovore o proširenju **Johanesa Hana** (*Johannes Hahn*).
- Predsjednik Vlade Crne Gore **Duško Marković** se susreo 8. II 2017. s direktoricom za Zapadnu Evropu, Zapadni Balkan i Tursku u Evropskoj službi za vanjsko djelovanje **Angelinom Ajhorst** (*Angelina Eichhorst*).
- Predsjednik Vlade Crne Gore **Duško Marković** je primio 22. II 2017. državnog ministra Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske za Evropu i Ameriku **Alana Dankana** (*Alan Duncan*).
- Predsjednik Vlade Crne Gore **Duško Marković** se sastao 18. V 2017. u Podgorici s generalnim direktorom za proširenje i susjedstvo u Evropskoj komisiji **Kristijanom Danijelsonom**.
- Predsjednik Vlade Crne Gore **Duško Marković** se sastao 24. V 2017. u Briselu s potpredsjednicom Evropske komisije i visokom predstavnicom Evropske unije za zajedničku vanjsku i bezbjednosnu politiku **Federikom Mogerini**.
- Predsjednik Vlade Crne Gore **Duško Marković** je primio 9. VI 2017. u Podgorici komesara Evropske komisije za politiku susjedstva i pregovore o proširenju **Johanesa Hana**.
- Tokom posjete Velikoj Britaniji, ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović** je razgovarao 1. II 2017. s državnim ministrom za Evropu i Ameriku u Forin ofisu **ser Alanom Dankanom** (*Alan Duncan*), predsjedavajućim Odbora za EU u Domu lordova **lordom Timotijem Bozvelom** (*Timothy Boswell*) i predsjednikom evropskog odbora Donjeg doma Parlamenta **ser Vilijanom Kešom** (*William Cash*).

- Ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović** je razgovarao 17. II 2017. u Briselu s evropskom komesarkom za saobraćaj **Violetom Bulc**.
- Tokom dvodnevne posjete Berlinu, ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović** je razgovarao 9. III 2017. s državnim sekretarom u Saveznom ministarstvu vanjskih poslova **Markusom Edererom** (*Marcus Ederer*) i stalnim zamjenikom savjetnika kancelarke za Evropu **Francom Nojederom** (*Franz Neueder*).
- Ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović** i ministar vanjskih poslova **Srđan Darmanović** odvojeno su 18. IV 2017. primili ministra vanjskih poslova Holandije **Berta Kundersa** (*Albert Gerard "Bert" Koenders*).
- Ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović** je boravio 3. V 2017. u posjeti Prištini gdje se sastao s ministricom za evropske integracije **Mimozom Ahmetaj**.
- Ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović** se 31. V 2017. u Rimu sastao s potpredsjednikom Vlade za evropske poslove Italije **Sandrom Gocijem** (*Sandro Gozi*).
- Ministar **Srđan Darmanović** se tokom boravka u Briselu susreo 28. II 2017. s evropskim komesarom za proširenje **Johanesom Hanom** i visokom predstavnicom EU za vanjsku i bezbjednosnu politiku **Federikom Mogerini**.
- Ministar vanjskih poslova Crne Gore **Srđan Darmanović** se sastao 20. IV 2017. s ministrom za Evropu, integracije i vanjske poslove **Sebastijanom Kurcom** (*Sebastian Kurz*), u okviru radne posjete Republici Austriji.
- Ministar vanjskih poslova **Srđan Darmanović** je razgovarao 26. IV 2017. s potpredsjednikom Vlade i ministrom vanjskih poslova **Didijerom Rejndersom** (*Didier Reynders*) i predsjedavajućim Donjeg doma Parlamenta **Zigfridom Brakeom** (*Siegfried Bracke*), u okviru zvanične posjete Kraljevini Belgiji.
- Ministar vanjskih poslova **Srđan Darmanović** je primio 11. V 2017. u Podgorici ministarku odbrane Republike Slovenije **Andreju Katič**.
- Ministar vanjskih poslova **Srđan Darmanović** je boravio 17. V 2017. u radnoj posjeti Republici Letoniji, tokom koje je razgovarao s ministrom vanjskih poslova Republike Letonije **Edgarsom Rinkevičem** (*Edgars Rinkēvičs*), ministrom odbrane **Rajmondsom Bergmanisom** i predsjednikom Odbora za vanjske poslove Parlamenta Letonije, **Ojarsom Kalniņšom** (*Ojārs Ēriks Kalniņš*).

- Ministar vanjskih poslova **Srđan Darmanović** je boravio 13. VI 2017. u zvaničnoj posjeti Republici Grčkoj, tokom koje se susreo s predsjednikom Skupštine **Nikolaosom Vucisom** (*Nikolaos Voutsis*) i ministrom vanjskih poslova Republike Grčke **Nikolaosom Kocijasom** (*Nikolaos Kotzias*).

4. Osvrt na preporuke Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje

Politički kriterijumi

Lokalni izbori održani su u Nikšiću 12. III 2017. i u Herceg-Novom 7. V 2017.

U cilju efikasnog praćenja procesa reforme javne uprave i jačanja koordinacije institucija zaduženih za njeno sprovođenje, 23. III 2017. formiran je **Savjet za reformu javne uprave** kojim predsjedava potpredsjednik Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku. Takođe, u cilju jačanja transparentnosti procesa, članstvo u Savjetu je osigurano i za dva predstavnika nevladinog sektora.

Pravosuđe

Skupština je 28. III 2017. donijela: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju i obezbjeđenju, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnim izvršiteljima, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obligacionim odnosima i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o advokaturi, čime je dodatno unaprijedila zakonodavni okviru u pravosuđu.

Nastavljeno je s primjenom organizacionih zakona. Nakon izbora kandidata za sudije i tužioce prema novom sistemu, teorijski dio Programa inicijalne obuke počeo je da se sprovodi u Centru od marta 2017. Tužilački savjet je 9. III 2017. donio odluku o objavljivanju internog oglasa za dobrovoljno premještanje tri državna tužioca u Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici i dobrovoljno premještanje jednog državnog tužioca u Osnovno državno tužilaštvo u Kotoru. Dodatno, Tužilački savjet je 9. III 2017. donio odluku o planu slobodnih tužilačkih mjesta, koji je objavio na svom sajtu, a 27. IV 2017. javno oglasio izbor osam državnih tužioca u Osnovnim tužilaštvima na nivou Crne Gore.

Sudski savjet je 24. IV 2017. usvojio prosječna mjerila rada za sve sudove koji će se koristiti u svrhu ocjenjivanja rada sudija. Takođe, od početka 2017. do danas zaposlili su pet novih službenika, tri u odjeljenju za IKT, jedan u Odjeljenju za reviziju i jedan u kancelariji opštih poslova.

U pogledu sudske statistike, tehnička ograničenost sistema onemogućava potpunu implementaciju smjernica CEPEJ-a. Sudski savjet je započeo aktivnosti sa MONSTAT-om na izrađivanju metodologije načina brojanja predmeta, u skladu

sa zahtjevima EUROSTAT-a. Takođe, Sudski savjet je zajedno sa drugim relevantnim organima, početkom marta 2017. započeo aktivnosti na projektu UNODC-a.

Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala

U zakonodavnom dijelu, Skupština je u junu donijela Zakon o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o međunarodnim restriktivnim mjerama, čije su izmjene značajne u okviru borbe protiv pranja novca i finansiranja terorizma.

Agencija za sprečavanje korupcije je u januaru 2017. donijela izmjene Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji. Najvažnije organizacione novine u novom Pravilniku su u Sektoru za sprečavanje sukoba interesa i kontrolu finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja, formiran je Odsjek za provjeru prihoda i imovine javnih funkcionera i državnih službenika koji imaju propisanu obavezu podnošenja izvještaja o prihodima i imovini, bez povećanja broja izvršilaca. Formiran je Odsjek za edukaciju, istraživanja, kampanje i analitiku u Sektoru za prevenciju korupcije, integritet, lobiranje i primjenu međunarodnih standarda. Služba za opšte poslove i finansije razdvojena je na: Službu za ljudske resurse i pravna pitanja i Službu za finansijske poslove. Broj izvršilaca je povećan na 60, a trenutno su zaposlene 54 osobe.

S budžetom kojim raspolaže Agencija za 2017. moguće je obezbijediti efikasno izvršavanje nadležnosti Agencije za sprečavanje korupcije u skladu sa Zakonom o sprečavanju korupcije, Zakonom o lobiranju i Zakonom o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

U pripremi je modul za sprečavanje sukoba interesa - elektronsko dostavljanje izvještaja o imovini funkcionera, poklona, izvještaji o sponzorstvima i donacijama organa vlasti, političke partije - elektronsko dostavljanje izvještaja u izbornoj kampanji. Razvijeni su moduli za lobiranje i zviždače. Moduli za lobiranje sadrži elektronski registar lobista. Modul za zviždače posjeduje više funkcionalnosti (mogućnost elektronskog podnošenja prijave putem aplikacije, evidenciju zviždača i prijava zviždača, tok predmeta zviždača, zahtjev za zaštitu zviždača, kao i izvještaje).

Usvojen je Plan dinamike razvoja Informacionog Sistema Agencije u 2017. sa detaljno definisanim rokovima, nosiocima i rizicima. Do kraja 2017. planirano je da se realizuje posebna aplikacija za Planove integriteta, koja će sadržati i statistički modul koji će biti urađen do kraja 2017. Ovo bi rezultiralo da se od 2018. planovi integriteta i izvještaji dostavljaju elektronski.

U cilju unapređenja saradnje u oblasti suzbijanja korupcije i organizovanog kriminala Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo pravde,

Vrhovno državno tužilaštvo, Uprava policije, Uprava carina, Uprava za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i Poreska uprava pripremile su Sporazum za unapređenje saradnje u oblasti suzbijanja kriminala, čime će se uspostaviti institucionalna saradnja za automatsku razmjenu podataka i razmjenu informacija sa elementom inostranosti preko kontakt osoba strana potpisnica. Automatska razmjena podataka i informacija obavljaće se preko, za tu svrhu uspostavljenih, sigurnih komunikacionih veza. Za razmjenu informacija koristiće se mejl sistem Uprave policije, a za razmjenu podataka internetski servisi kreirani u informacionim sistemima potpisnica Sporazuma za direktan pristup podacima drugih institucija.

U pogledu bilansa ostvarenih rezultata u okviru borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, u prvih pola godine, pokrenuto je 11 krivičnih istraga protiv 107 fizičkih i 5 pravnih lica. Ujedno je pokrenuto 11 finansijskih istraga protiv 88 fizičkih i 4 pravna lica.

Budžetom za 2017. predviđena su budžetska sredstva za državne tužioce koja će biti upućena u EUROJUST.

Temeljna prava

U okviru temeljnih prava, unaprijeđen je zakonodavni okvir donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama 27. IV 2017. i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije 30. VI 2017.

U pogledu jačanja institucija, kod Zaštitnika ljudskih prava u martu 2017. je zaposlena jedna nova službenica za oblast zaštite od diskriminacije. Organizaciona cjelina Zaštitnika koja se bavi zaštitom od diskriminacije prijemom ove službenice u cjelosti je zaokružena. Do kraja 2017. planirano je zapošljavanje još četiri nova službenika.

U kontekstu ostvarivanja prava osoba s invaliditetom i fizičkog pristupa javnim ustanovama, potpisan je ugovor za izvođenje radova na JZU Opšta bolnica Berane (20. IV 2017). Potpisani su i ugovori o nadzoru nad izvođenjem radova na objektima: JZU Bolnica za plućne bolesti-Brezovik (Upravna zgrada i pet paviljona) 22. II 2017, JZU Dom zdravlja Nikšić 27. II 2017, JZU Opšta bolnica Berane 24. II 2017, JZU Dom zdravlja "Dr Niko Labović" Berane 27. II 2017.

Kad su u pitanju prava seksualnih manjina, Vlada je na sjednici 2. III 2017. usvojila Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za implementaciju Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori 2013-2018, za 2016. Njime je bila predviđena 41 mjera za realizaciju u nadležnosti organa državne uprave. Od predviđenih mjera, 21 je uspješno realizovana, 5 je djelimično realizovano, realizacija 8 mjera je u toku, dok 7 mjera nije realizovano. Vlada Crne Gore je na

sjednici 2. III 2017. usvojila i Akcioni plan za implementaciju Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori 2013-2018. za 2017.

U pogledu rodne ravnopravnosti i nasilja u porodici, u martu 2017. je usvojen Izvještaj o sprovođenju PAPRR-a za 2016. i treći po redu Plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori 2017–2021. s Programom sprovođenja 2017-2018. U romskim naseljima u sedam crnogorskih gradova su organizovane kampanje i edukacije o problemu nasilja nad ženama i prisilnim brakovima romskih i egipćanskih djevojčica. Osnovan je Koordinacioni odbor za koordinaciju, sprovođenje, praćenje i procjenu politika i mjera za sprečavanje i borbu protiv svih vidova nasilja obuhvaćenih Konvencijom Savjeta Evrope o sprečavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija).

Regionalna saradnja

Nastavljeno je s proaktivnim učešćem u regionalnoj i međunarodnoj saradnji, posebno u okviru „Berlinskog procesa“ i inicijative o Zapadnobalkanskoj šestorci. Kada su u pitanju projekti odobreni u okviru ovog procesa za 2015, potpisani su finansijski sporazumi neophodni za početak sprovođenja projekata izgradnje Transbalkanskog koridora za sprovođenje električne energije, sa jednim odjeljkom u Crnoj Gori i produženja Koridora Orijent/istok-Mediteran koji podrazumijeva izgradnju elektrifikovanog kolosjeka koji vodi od Luke Bar do granice sa Srbijom kod Vrbnice.

U cilju promovisanja novih projekata za finansiranje, nastavljeno je s projektno orijentisanim inicijativama Crne Gore u okviru Berlinskog procesa. Kao rezultat uloženi napora u okviru XVII poziva Zapadnobalkanskog investicijskog okvira za podršku pripremi projekata pozitivno je ocijenjen projekat *Priprema glavnih projekata i nadzor radova za rekonstrukciju klizišta Ratac i signalizacije u stanicama na sjevernom dijelu pruge Bar-Vrbnica*, u iznosu od 2.000.000 eura. U okviru II poziva za sufinansiranje investicija pozitivno je ocijenjen projekat *Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Podgorici* s iznosom od 9 miliona bespovratnih sredstava. Evropska komisija je odobrila i projektne prijave za pripremu dokumentacije za dvije nove dionice autoputa Bar-Boljare s vrijednošću od 5,4 miliona eura.

ZAKLJUČAK

U prvoj polovini 2017. Crna Gora je nastavila da bilježi istaknute rezultate u pregovaračkom procesu s Evropskom unijom, koji su potvrđeni odlukom o otvaranju nova dva pregovaračka poglavlja, kao i privremenim zatvaranjem pregovora u prvom poglavlju za koja su prethodno dobijena završna mjerila, čime je Država ušla u jednu novu fazu pregovora.

Početak godine je obilježilo usvajanje Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2017-2018 i revidiranog Programa ekonomskih reformi za period 2017-2019, koji je u skladu s preporukama Evropske unije za Crnu Goru. Usvojena je i Pregovaračka pozicija za poglavlje 17 – Ekonomska i monetarna unija, a nastavljeno je i s izradom drugih zakonodavnih i strategijskih dokumenata od važnosti za proces pregovora. U izvještajnom periodu su realizovane četiri ekspertske misije, a Crna Gora je bila domaćin i tri sastanka sektorskih pododborna, dok je jedan održan u Briselu.

Budući da je ova godina specifična zbog odluke da Evropska komisija ne objavljuje ocjene i preporuke kroz izvještaje za zemlje pojedinačno, kako je to bio slučaj do sada, naročito su podsticajne i ohrabrujuće za dalji rad izjave zvaničnika na sastanku Savjeta za stabilizaciju i pridruživanje, održanom u junu u Luksemburgu, gdje su pohvaljeni dosadašnji napori i ostvareni rezultati u prethodnom periodu.